

НАСЕЛЕНИЕ В ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК ПРЕЗ 2021 ГОДИНА

По данни от текущата демографска статистика, населението на област Пазарджик в края на 2021 г. е **247 360 души**, което представлява 3.6% от населението на България и нарежда областта на 7-мо място по брой на населението непосредствено след областите София (столица), Пловдив, Варна, Бургас, Стара Загора и Благоевград. В сравнение с 2020 г. населението на областта намалява с 3 940 души, или с 1.6% (за 2020 г. е било 251 300).

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на база данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

През 2021 г. се проведе 18-то преброяване на населението и жилищния фонд в страната. По предварителна оценка¹ от Преброяване 2021, очаквания брой на населението, пребиваващо постоянно на територията на страната към **7 септември 2021 г. е 6 520 314 души, а на територията на област Пазарджик - 215 183.**

Разликата между данните за броя и структурите на населението от текущата демографска статистика и преброяванията се дължи основно на нерегистрираната външна миграция през десетгодишния период между преброяванията.

Една от основните задачи на преброяванията на населението е да се установи реалният брой на лицата пребиваващи на територията на страната. Ето защо в годините след преброяванията се правят преизчисления на населението въз основа на получените резултати от проведеното преброяване и данните за естествения и механичния прираст, получени от текущата демографска статистика за съответните години.

След окончателното въвеждане и обработка на данните от Преброяване 2021 броят на населението ще бъде преизчислен на базата на преброеното население. Преизчислението ще обхване десетгодишен период, като ще бъдат ревизирани и основни демографски индикатори.

В съответствие с Националната статистическа програма, първи окончателни данни от Преброяване 2021 ще бъдат представени и публикувани след 1 октомври 2022 година.

Раждаемост

Основните фактори, които влияят върху измененията в броя и структурите на населението, са демографските процеси - раждаемост, смъртност и миграция.

През 2021 г. в област Пазарджик са регистрирани 2 069 родени деца, като от тях **2 057 (99.4%) са живородени**. В сравнение с предходната година броят на живородените е намалял със 66 деца (за 2020 г. броят на живородените е 2 123 деца), или с 3.1%.

Броят на живородените момчета (1 060) е с 63 по-голям от този на живородените момичета (997), или на 1 000 живородени момчета се падат 941 момичета.

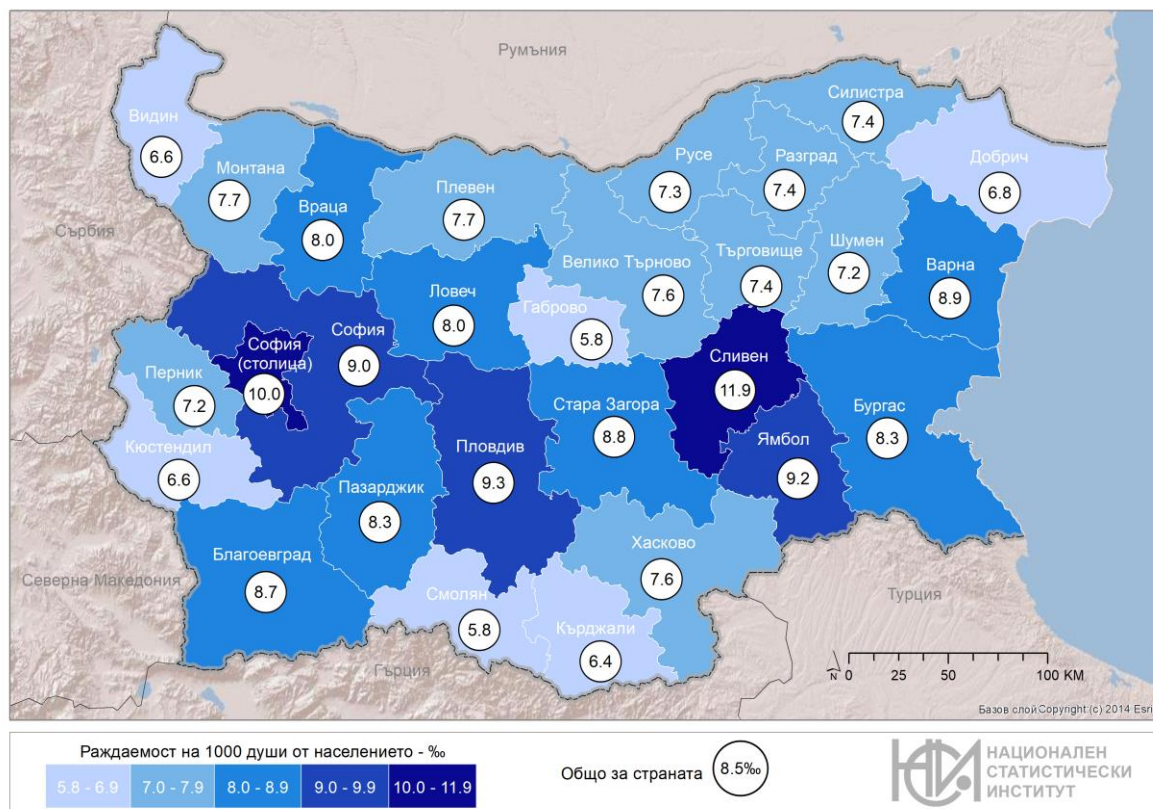
¹ Предварителна оценка за броя на населението на България към 7 септември 2021 година (nsi.bg)

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - ЮГ
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - ПАЗАРДЖИК“

Коефициентът на общата раждаемост² през 2021 г. е 8.3 ‰, а през предходните 2020 и 2019 г. той е бил съответно 8.4 и 9.1‰. В градовете и селата живородените са съответно 1 242 и 815 деца, а коефициентът на раждаемост е 7.9‰ в градовете и 8.8‰ в селата. През 2020 г. тези коефициенти са били съответно 8.1 и 9.0‰.

В регионален аспект най-висока е раждаемостта в областите Сливен - 11.9‰, София (столица) - 10.0‰ и Пловдив - 9.3‰. В двадесет области раждаемостта е по-ниска от средната за страната, като най-ниски стойности се наблюдават в областите Кърджали - 6.4‰, и Смолян и Габрово - по 5.8‰.

Фиг. 1. Коефициент на раждаемост по области през 2021 година

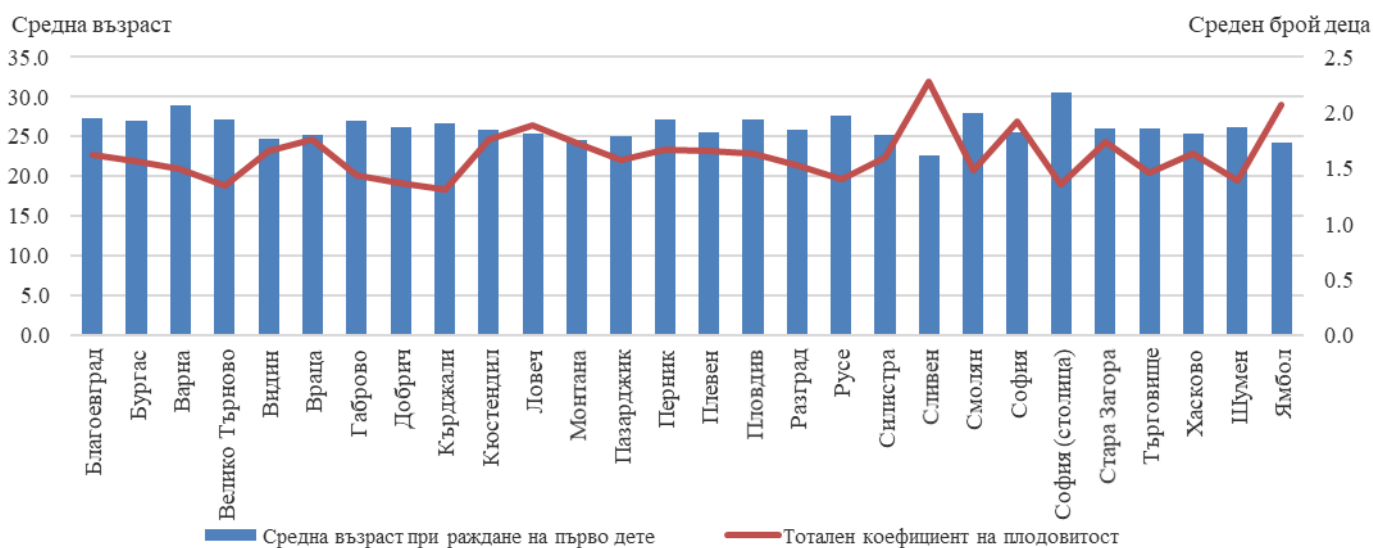
Тоталният коефициент на плодовитост³ е един от основните показатели, характеризиращи плодовитостта на жените. През 2021 г. средният брой живородени деца от една жена в област Пазарджик е 1.57. За сравнение, през 2004 г. той е бил 1.44 деца, а през 2020 г. - 1.70 деца. През 2021 г. в област Пазарджик средната възраст на жените при раждане на първо дете е 25.1 години, при 27.5 години за страната.

²Брой живородени деца на 1 000 души от средногодишния брой на населението през годината.

³Среден брой живородени деца, които би родила една жена през целия си фертилен период съобразно повъзрастовата плодовитост през отчетната година.

В регионален аспект средната възраст при раждане на първо дете варира от 22.6 години за област Сливен до 30.5 години за област София (столица).

Фиг. 2. Средна възраст на жената при раждане на първо дете и тотален коефициент на плодовитост по области през 2021 година

През 2021 г. броят на живородените извънбрачни деца е 1 348, или 65.5% от всички живородени. Относителният дял на живородените извънбрачни деца в селата (70.9%) е по-висок отколкото в градовете (62.0%).

В регионален аспект най-висок е относителният дял на извънбрачните раждания в областите Видин (76.9%) и Ловеч (76.3%). Този дял е над 50.0% във всички области на страната с изключение на Благоевград (49.2%), Разград (46.8%) и Кърджали (39.4%).

Смъртност

Броят на умрелите в област Пазарджик е 5 557 души, а коефициентът на обща смъртност⁴ - 22.3%. И през 2021 г. се задържа високо нивото на общата смъртност, както за страната, така и за област Пазарджик.

Спрямо предходната година броят на умрелите се е увеличил със 750 случая, или с 15.6%. Смъртността сред мъжете (24.2‰) продължава да бъде по-висока в сравнение със смъртността сред жените (20.4‰). През 2021 г. на 1 000 жени в област Пазарджик умираат 1 132 мъже.

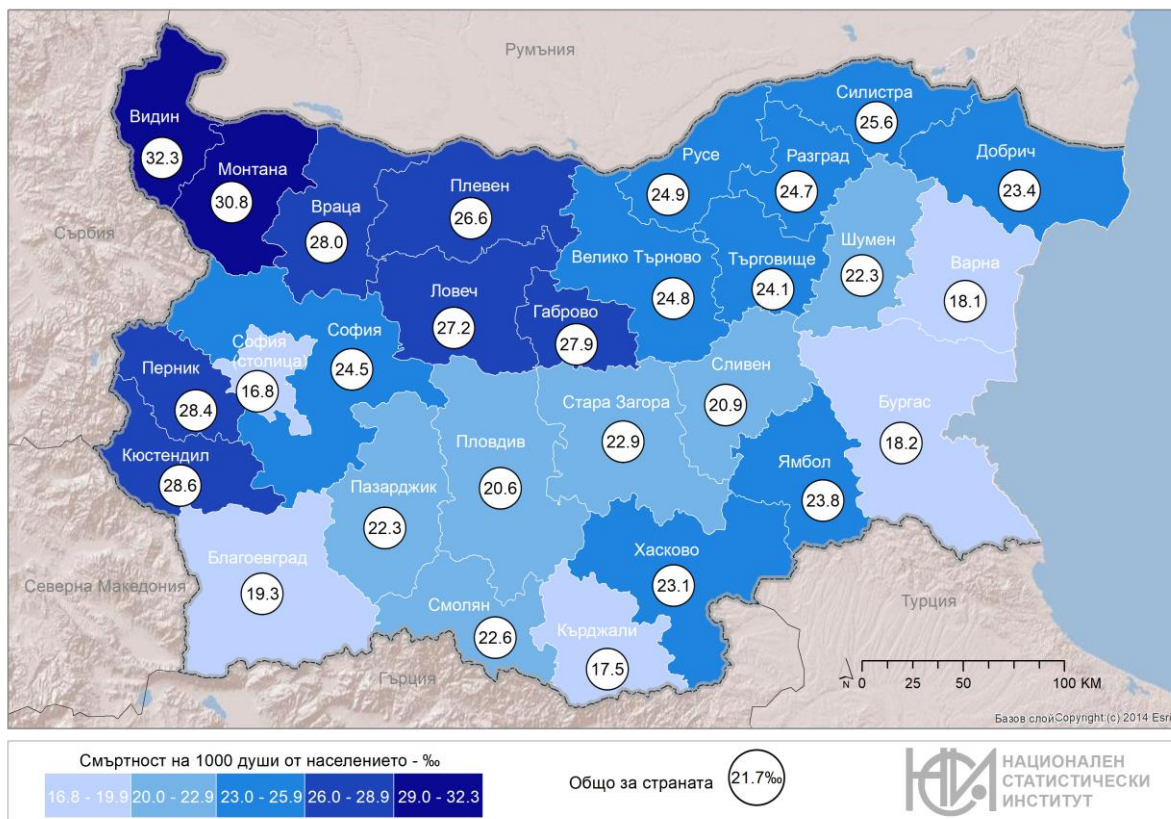
Продължават и силно изразените различия в смъртността сред градското и селското население. Коефициентът на смъртност е по-висок в селата (25.0‰), отколкото в градовете (20.7‰).

⁴ Брой умрели лица на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - ЮГ
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - ПАЗАРДЖИК“

С най-висока смъртност в страната са областите Видин - 32.3%, Монтана - 30.8%, и Кюстендил - 28.6%. В седем области смъртността е по-ниска от общата за страната, като най-ниска е в София (столица) - 16.8%.

Фиг. 3. Коефициент на смъртност по области през 2021 година

През 2021 г. в страната са починали 326 деца на възраст до една година, за област Пазарджик техният брой е съответно 10. Коефициентът на детската смъртност на 1000 живородени за област Пазарджик за 2021 г. е 4.9‰. За страната този коефициент е 5.6‰.

В регионален аспект през 2021 г. в общо единадесет области коефициентът на детска смъртност е по-нисък от средния за страната, като най-нисък е в областите Кюстендил - 1.3‰, Благоевград - 1.5‰, и София (столица) - 3.2‰. Най-висока стойност на коефициента на детска смъртност регистрирана в областите Сливен (14.8‰), Видин (13.3‰) и Силистра (12.7‰).

Различните равнища на смъртност сред мъжете и жените, както и сред населението в градовете и селата, определят и разликата в очакваната средна продължителност на предстоящия живот на различните групи население.

Средната продължителност на живота в област Пазарджик при мъжете 68.9 години, докато при жените е със 7.4 години по-висока - 76.3 години.

Бракове и бракоразводи

През 2021 г. се наблюдава увеличение на броя на сключените бракове в област Пазарджик. Регистрираните юридически бракове са 953 и са с 108 повече от предходната година. От всички регистрирани бракове 65.5% (624) са сред населението в градовете. В селата са сключени 329 брака. Коефициентът на брачност⁵ през 2021 г. е 3.8‰.

През 2021 г. средната възраст при сключване на първи брак за мъжете и жените е съответно 31.8 и 28.8 години. Спрямо предходната година средната възраст се намалява с 0.4 години за мъжете и се увеличава с 0.3 за жените.

За 89.2% от жените и 87.3% от мъжете, сключили граждански брак през 2021 г., той е бил първи.

Областите с най-много бракове на 1 000 души от населението са Разград - 5.6‰, Силистра - 4.9‰, и Добрич - 4.7‰, а най-нисък е коефициентът на брачност в област Перник - 2.4‰, Смолян - 2.5‰, и Кюстендил - 2.7‰.

Броят на разводите в област Пазарджик през 2021 г. е 305 и е с 24 повече спрямо 2020 година (281), а коефициентът на бракоразводност е 1.2‰. От всички прекратени бракове 63.6% (194) се отнасят за населението в градовете.

Най-голям е дялът на браковете, прекратени по „взаимно съгласие“ (88.2%), следват причините „несходство в характерите“ (6.9%) и „фактическа раздяла“ (4.9%).

Вътрешна и външна миграция на населението

През 2021 г. в преселванията между населените места в страната са участвали 127 962 лица.

Най-голям брой от преселващите се в страната са избрали за ново местоживеене област София (столица) (20 955). Областите с най-големи относителни дялове в миграционния поток към област София (столица) са София - 15.8%, Благоевград - 6.5%, и Пловдив - 5.5%.

Най-малко преселили се в столицата са от областите Разград, Силистра и Търговище - по 0.7%.

Най-голям брой от преселващите се от област Пазарджик са избрали за ново местоживеене София (столица) - 729.

През 2021 г. в преселванията между населените места в област Пазарджик участват 1 623 души, или това е вътрешнообластната миграция.

През 2021 г. 943 души са заявили промяна на своя настоящ адрес от област Пазарджик в чужбина.

Лицата, които са сменили местоживеенето си от чужбина в България, или потокът на имигрантите включва български граждани, завърнали се в страната, както и граждани на други държави, получили разрешение за постоянно пребиваване в страната. През 2021 г. 810 лица са заявили промяна на своето обичайно местоживеене от чужбина в област Пазарджик.

⁵ Брой сключени бракове на 1 000 души от населението

Естествен и механичен прираст на населението

Броят и структурите на населението се определят от размерите и интензивността на неговото естествено и механично (миграционно) движение. Разликата между живородените и умрелите представлява естественият прираст на населението. През 2021 г. в резултат на отрицателния естествен прираст населението на област Пазарджик е намаляло с 3 500 души.

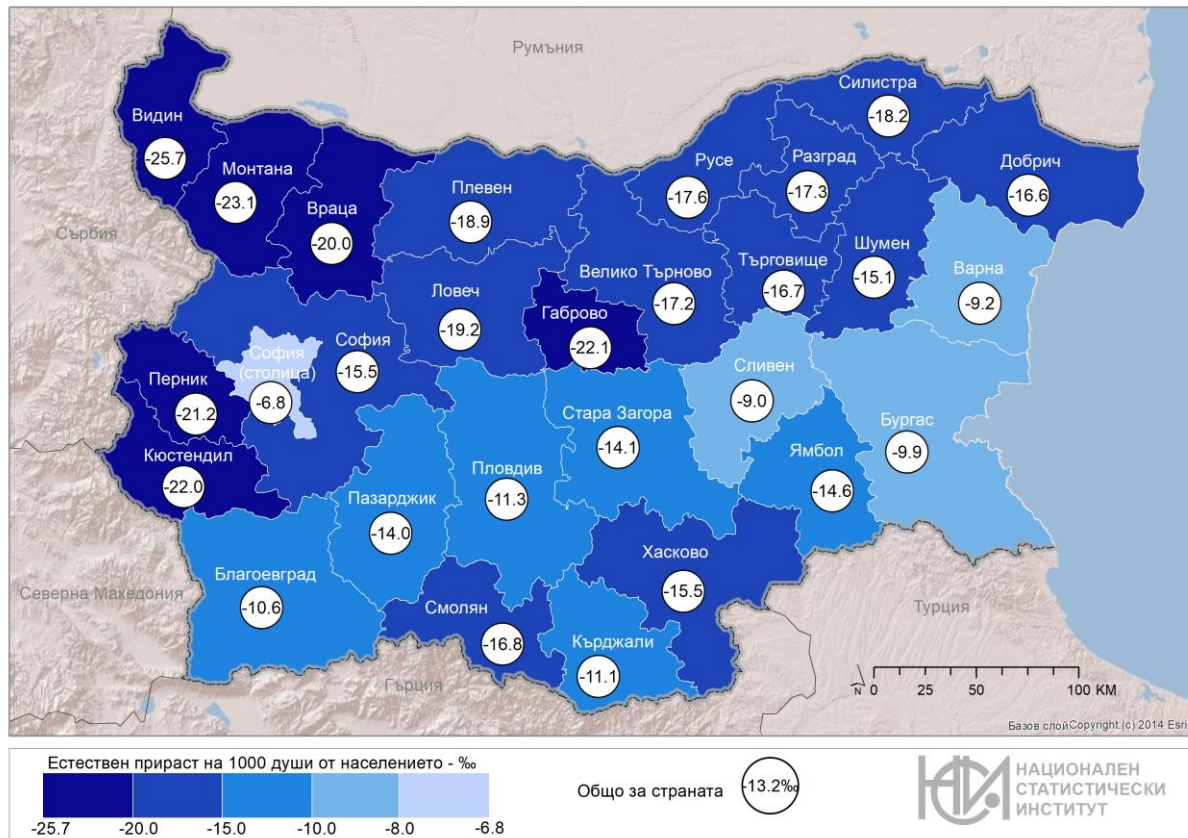
Намалението на населението, измерено чрез **коэффициента на естествения прираст**⁶ в област Пазарджик е минус 14.0%. Коэффициентът на естествен прираст в градовете е минус 12.8%, а в селата - минус 16.2%.

През 2021 г. всички области в страната имат отрицателен естествен прираст.

С най-малки по стойности коефициенти на отрицателен естествен прираст са областите София (столица) (-6.8%), Сливен (-9.0%) и Варна (-9.2%).

С най-голямо намаление на населението вследствие на високия отрицателен естествен прираст е област Видин - минус 25.7%, следвана от областите Монтана - минус 23.1%, и Габрово - минус 22.1%. В двадесет и четири области населението намалява с над 10 на 1 000 души през 2021 година.

Фиг. 4. Естествен прираст на населението през 2021 г. по области (На 1 000 души)

⁶ Разлика между броя на живородените и броя на умрелите на 1 000 души от средногодишния брой на населението

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - ЮГ
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - ПАЗАРДЖИК“

Съществено влияние върху броя и структурите на населението оказва и механичният прираст (нетното салдо от външната **миграция**), който през 2021 г за област Пазарджик е отрицателен - минус 440 души. Той се формира като разлика между броя на заселилите се и изселилите се от областта.

Табл. 1. Механичен прираст на населението в област Пазарджик по години

Година	(Брой)		
	Заселили	Изселили	Механичен прираст
2019	3 678	4 675	-997
2020	5 596	4 388	+1 208
2021	4 148	4588	-440

През 2021 г. заселилите се в област Пазарджик са с 1 448 по-малко в сравнение с 2020 година. Заселилите се в област Пазарджик през 2021 г. са 4 148 души, като от тях 44.7% (1 854) са мъже и 55.3% (2 294) са жени.

През 2021 г. от общините в областта само две имат положителен механичен прираст - общините Ракитово и Стрелча. Останалите десет общини са с отрицателен механичен прираст.

През 2021 г. единадесет области имат положителен механичен прираст. Най-голям механичен прираст има в областите Кърджали (12.6‰), Бургас (7.4‰), Варна и Пловдив - по 6.0‰. С най-голямо намаление на населението в резултат на отрицателния механичен прираст са областите Смолян (-8.7‰), Кюстендил (-5.6‰) и Враца (-5.2‰).

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Информационна система „Демография“ в Националния статистически институт. Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умираания, бракове, разводи, вътрешна миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Източник на данните за външната миграция са Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението, образец ЕСГРАОН - ТДС: адресна карта за промяна на настоящ адрес; Националната агенция за приходите; Националният осигурителен институт; Министерството на вътрешните работи; Оценки на емиграционните потоци.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживее на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година.